

Handleiding ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat

Expertsysteem ZIEN!
voor het primair onderwijs

Versie november 2016

Inhoud

INFORMATIE VOORAF	4
TECHNISCHE VEREISTEN	4
WELKE INFORMATIE IS VOORHANDEN OM ZIEN! LEERLING GOED TE KUNNEN GEBRUIKEN?	4
BEGELEIDINGSMOGELIJKHEDEN	4
INLEIDING	5
INSTRUCTIEKAART AFNAME ZIEN! LEERLING	6
A. TECHNISCH GEBRUIK VAN DE ZIEN! LEERLING	7
A.1. HET KLAARZETTEN VAN EEN LEERLINGVRAGENLIJST	7
A.2. HET INVULLEN VAN DE LIJST (DOOR EEN LEERLING)	9
A.3. DE GEGEVENS OPVRAGEN	11
GROEPSPROFIEL	12
LEERLINGPROFIEL	12
A.4. WIJZIGEN OF VERWIJDEREN VAN LIJSTEN	14
START- EN EINDDATUM AANPASSEN	14
WIJZIGEN IN EEN INGEVULDE VRAGENLIJST	14
VRAGENLIJST VAN EEN GROEP VERWIJDEREN	15
VRAGENLIJST VAN EEN LEERLING VERWIJDEREN	16
A.5. OVERZICHTEN PRINTEN	18
GROEPSOVERZICHT	18
LEERLINGOVERZICHT	21
A.6. VEELGESTELDE VRAGEN	24
1. IK HEB DE WEBSITE WEGGEKLIKT. ALS IK NU OPNIEUW NAAR DE WEBSITE GA, HOEF IK NIET IN TE LOGGEN. DAT IS ONVEILIG.	24
2. IK KRIJG EEN FOUTMELDING BIJ HET KLAARZETTEN VAN EEN VRAGENLIJST.	24
3. DE KNOP 'LEERLINGVRAGENLIJST KLAARZETTEN' VERSCHIJNT NIET	24
4. IK HEB EEN VRAGENLIJST KLAARGEZET VOOR EEN GROEP, MAAR IK ZIE DEZE NIET ALS IK INLOG OP HET OUDERPORTAAL.	24
B – INSTRUCTIEKAART VOOR LEERKRACHTEN	26
C – INSTRUCTIEKAART VOOR LEERLINGEN	29
TOELICHTING 1: HOE LEES JE DE UITSLAG?	32
CATEGORIEËN	32
KANTTEKENING	32
SCORES	32
PERCENTIELEN	32
TOELICHTING 2: VERGELIJKEN VAN VRAGENLIJSTEN	34

VOORBEELD (1) VAN EEN LEERLINGPROFIEL VAN ZIEN! LEERLING 5-8 LEER- EN LEEFKLIMAAT	35
VOORBEELD (2) VAN EEN LEERLINGPROFIEL VAN ZIEN! LEERLING 5-8 SOCIALE VAARDIGHEDEN	35
VOORBEELD (3) VAN EEN VERGELIJKING TUSSEN DE TWEE LEERLINGVRAGENLIJSTEN	36
VOORBEELD (4) VAN EEN VERGELIJKING TUSSEN EEN LEERLINGVRAGENLIJST EN DE LEERKRACHTVRAGENLIJST	36

Informatie vooraf

Technische vereisten

ZIEN! wordt via een internetbrowser gebruikt en wordt in ParnasSys aangeboden. ZIEN! en ParnasSys zijn 'webbased' services die als SAAS (Software As A Service) worden aangeboden. Voordeel hiervan is onder meer dat er weinig eisen worden gesteld aan de hardware en software van de gebruiker. De eisen om (optimaal) gebruik te kunnen maken van de leerlingvragenlijst, zijn:

- Beschikbaarheid over internet (browser Chrome, Firefox, Safari of Internet Explorer). Beschik je over een te oude versie van de browser, dan geeft de website een melding met daarbij een link om een nieuwere versie van één van de vier browsers te installeren.
- Aanwezigheid van een geluidskaart (om gebruik te kunnen maken van de mogelijkheid om de stellingen voor te laten lezen).

Welke informatie is voorhanden om ZIEN! Leerling goed te kunnen gebruiken?

- De (laatste versie van de) **handleiding** is te vinden in het hoofdscherm van het programma ZIEN! onder de knop 'Informatief' en op de website www.zienvooronderwijs.nl.
- Met **inhoudelijke vragen** over de ZIEN!-leerlingvragenlijsten kun je **contact opnemen** via het hoofdscherm van het programma door te klikken op de knop 'Contact'. Je kunt dan een e-mail sturen aan de helpdesk van ZIEN! (expertgroep-gedrag@driestar-educatief.nl). Je kunt dan bijvoorbeeld profielen voorleggen waar je vragen bij hebt over de interpretatie.
- Via de knop met **het vraagteken** rechtsboven in ParnasSys is het mogelijk om **technische vragen** met betrekking tot de vragenlijst ZIEN! Leerling te stellen. Ook het melden van problemen of fouten is op deze manier mogelijk.
- Vier keer per jaar wordt de **ZIEN!-nieuwsbrief** verstuurd aan alle gebruikers, met daarin achtergrondartikelen, nieuwe ontwikkelingen en dergelijke. Nieuwsberichten zijn terug te lezen op www.zienvooronderwijs.nl.

Begeleidingsmogelijkheden

Je kunt er voor kiezen om zelf de implementatie van de leerlingvragenlijsten op je school vorm te geven. Wij attenderen je op onze begeleidingsmogelijkheden.

Thema's waar je aan kunt denken voor het invullen van een studiedag(deel) of coaching op de werkvloer, zijn:

- Het voeren van kindgesprekken in het kader van handelingsgericht werken. Hoe kun je hierbij de uitslagen van ZIEN! (Leerling) bij inzetten?
- Hoe je de gegevens van de leerkrachtlijst en de leerlingvragenlijsten kunt vergelijken;
- Welke interventies mogelijk zijn als er daadwerkelijk sprake is van een ondersteuningsbehoefte;
- Hoe je gebruik kunt maken van compenserende factoren bij het verbeteren van de betrokkenheid en het welbevinden;
- Welke waarde je kunt/moet hechten aan de beleving van kinderen.

Voor meer informatie over begeleiding en scholing kijk je op

http://www.zienvooronderwijs.nl/scholing_PO.

Inleiding

Voor je ligt de handleiding bij de leerlingvragenlijsten van ZIEN!. Deze handleiding is bedoeld voor de groepsleerkracht, maar bevat ook een instructiekaart voor de leerlingen.

In ZIEN! zijn twee digitaal af te nemen / digitale leerlingvragenlijsten beschikbaar.

- **ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat.** Deze vragenlijst bevat 32 stellingen met betrekking tot de betrokkenheid, het welbevinden, relatie met andere kinderen, autonomie, de pestbeleving en het pestgedrag van de leerling. Je kunt deze vragenlijst goed inzetten in het kader van sociale veiligheid.
- **ZIEN! Leerling 5-8 Sociale vaardigheden.** Deze vragenlijst bevat 22 stellingen met betrekking tot de sociale vaardigheden van de leerling, uitgewerkt in ruimtenemend en ruimtegevend gedrag.

De vragenlijsten zijn onafhankelijk van elkaar in te vullen en te analyseren. Voor beide vragenlijsten is een aparte handleiding beschikbaar. De handleiding voor de vragenlijst ZIEN! Leerling 5-8 Sociale vaardigheden is te vinden op www.zienvooronderwijs.nl of onder de knop 'Informatief' op het startscherm van ZIEN!.

De leerlingvragenlijsten sluiten qua uitgangspunten nauw aan bij de bestaande leerkrachtvragenlijst. Die kent de ZIEN!-dimensies: betrokkenheid en welbevinden, ruimtenemend gedrag (sociaal initiatief, sociale autonomie) en ruimtegevend gedrag (sociale flexibiliteit, impulsbeheersing en inlevingsvermogen). Het is belangrijk dat het perspectief van het kind de observatie van de leerkracht goed aanvult. Bovendien biedt de leerlingvragenlijst mogelijkheden om de beleving van het kind helder te krijgen als het gaat om betrokkenheid en welbevinden. Dat is 'een laag dieper' dan het gedrag dat een leerkracht kan observeren. Zo krijgt de leerkracht meer inzicht in de leerling en dat ondersteunt het handelen. De leerlingvragenlijst biedt daarnaast handvatten voor het voeren van kindgesprekken.

Meer informatie over de (theoretische) achtergrond van ZIEN! is te vinden in het verantwoordingsdocument, dat te vinden is op de website www.zienvooronderwijs.nl. Daar wordt ook nieuws over ontwikkelingen rond ZIEN! vermeld.

Instructiekaart Afname ZIEN! Leerling

ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en Leefklimaat kan elk moment van het jaar ingevuld worden. Er is geen beperking in het aantal afnames per jaar. We adviseren een planmatige aanpak, die zou kunnen verlopen als hieronder beschreven.

AFNAMEMOMENTEN

Herfstsignalering: rond de herfstvakantie

De ZIEN! leerkrachtvragenlijst wordt meestal ingevuld rond de herfstvakantie, wanneer het groepsvormingsproces heeft plaatsgevonden. Omdat het een meerwaarde is de resultaten van de ZIEN! leerkrachtvragenlijst en ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat te vergelijken bij de interpretatie, is het aan te raden ook de ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat in deze zelfde periode in te laten vullen. Voor een volledig beeld, raden we aan in deze periode ook ZIEN! Leerling 5-8 Sociale vaardigheden in te laten vullen.

Vindt het invullen van de leerkrachtvragenlijst op een ander tijdstip plaats, overweeg dan ook ZIEN! Leerling op dat tijdstip in te vullen.

Voorjaarssignalering: rond de voorjaarsvakantie

Laat je in het voorjaar ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat nogmaals invullen, dan blijf je alert als leerkracht of het functioneren van kinderen optimaal blijft én je kunt effecten van interventies bekijken. Je kunt deze informatie dan ook meenemen in de groepsbespreking naar aanleiding van de toetsgegevens. Je kunt ervoor kiezen om in deze periode alleen de leerlingen ZIEN! Leerling in te laten vullen waarvoor je een plan had opgesteld of waar je op dat moment vragen over hebt.

VOOR HET INVULLEN

In **Deel A** van de handleiding kun je uitleg bij de technische stappen voor het klaarzetten en afnemen van ZIEN! Leerling vinden. Ook vind je hier hoe je gegevens kunt opvragen.

Het is erg belangrijk dat leerlingen een duidelijke en volledige instructie krijgen voordat ze de vragenlijst in gaan vullen. In **Deel B** van de handleiding kun je deze instructie vinden. Om betrouwbare resultaten te krijgen, is het van belang deze instructie te volgen voorafgaand aan elk invulmoment. We raden aan om de **powerpointpresentatie** erbij te gebruiken, zodat de leerlingen hebben gezien hoe het moet. Deze powerpointpresentatie kun je downloaden van www.zienvooronderwijs.nl, of onder 'Informatief' op het startscherm van ZIEN!.

Eventueel kun je **Deel C** van de handleiding uitprinten voor de leerlingen, zodat ze deze tijdens het invullen bij zich kunnen houden. Deze stappen zijn ook opgenomen in de instructie die je als leerkracht geeft (Deel B).

Hebben alle leerlingen ZIEN! Leerling ingevuld, dan kun je de scores gaan interpreteren. Gebruik daarbij de **Toelichtingen**. Daarin geven we uitleg over het profiel, hoe je vragenlijsten kunt vergelijken en hoe je testuitslagen leest.

A. Technisch gebruik van de ZIEN! Leerling

A.1. Het klaarzetten van een leerlingvragenlijst

Log in op de reguliere aanmeldpagina: <https://www.parnassys.net/>

1. Klik in Mijn ParnasSys op het tabblad 'Groep'.

2. Klik de juiste groep aan.

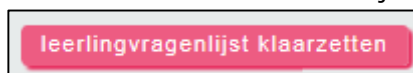
The 'Groep zoeken' interface includes search filters for 'Naam' (text input), 'Schooljaar' (dropdown menu showing '2016 / 2017'), and 'Type' (dropdown menu). Below the filters, it shows a list of groups: 'Groepen - 1 t/m 17 (van 17)'. The list has two columns: 'Groep' and 'Type'. The visible rows are:

Groep	Type
1/2 Kikkers	Groep
3	Groep
4	Groep
5/6	Groep
5/6 Test Rotterdam	Sublesgroep
7	Groep

3. Klik op het tabblad 'Begeleiding' en kies vervolgens voor 'Observatielijsten'.

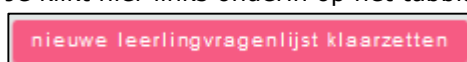

4. Links onderin het tabblad klik je op 'leerlingvragenlijst klaarzetten'.

5. Je bent nu op het scherm waar je kunt zien welke leerlingvragenlijsten al klaargezet zijn voor de leerlingen; op dit moment, in het verleden of in de toekomst.

Je klikt hier links onderin op het tabblad 'nieuwe leerlingvragenlijst klaarzetten'.

6. Selecteer welke leerlingen de vragenlijst moeten invullen.

Klik je op het bovenste vakje naast 'Nummer', dan worden alle leerlingen geselecteerd.

Leerlingen - 1 t/m 8 (van 8) geselecteerd: 8			
☒	Nummer	Roepnaam	Voorvoegsel
☒	108	Maartje	
☒	87	Karel	
☒	80	Pieter	de
☒	129	Pim	
☒	102	Klaas	

7. Klik op 'Volgende' links onderin het scherm.

Terug

Volgende

Je ziet dan een scherm waarop een begin- en een einddatum vermeld staan. Deze data geven de periode aan waarbinnen leerlingen de vragenlijst in kunnen vullen. Desgewenst kan de datum aangepast worden. Standaard staat de vragenlijst vier weken open. Je kunt de einddatum later nog aanpassen.

Leerlingvragenlijst klaarzetten

Begindatum
12-09-2016

24

Einddatum
10-10-2016

24

Vragenlijst

Q

8. Vervolgens klik je op het vergrootglas achter het vak 'Vragenlijst' en klik je op de leerlingvragenlijst die je klaar wilt zetten: 'ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat'.

Leerlingvragenlijst klaarzetten

Begindatum
12-09-2016

24

Einddatum
10-10-2016

24

Vragenlijst
ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat

Q

9. Ten slotte klik je op 'opslaan' links onderin het scherm.

Opslaan

Annuleren

Let op! Je kunt in een bepaalde periode maar één dezelfde lijst tegelijk klaarzetten voor een bepaalde groep/leerling. Het is wel mogelijk om de twee verschillende vragenlijsten tegelijkertijd klaar te zetten.

A.2. Het invullen van de lijst (door een leerling)

In Deel B en C van deze handleiding zijn een instructiekaart voor de leerkracht (hoe de leerlingen te instrueren) en een instructiekaart voor de leerling opgenomen. Dat is zowel een inhoudelijke als een technische instructie. In dit hoofdstuk zijn daarom alleen kort de technische stappen voor het invullen opgenomen. Voor instructie aan de leerlingen is de (uitgebreide) instructie in deel B van deze handleiding aan te raden.

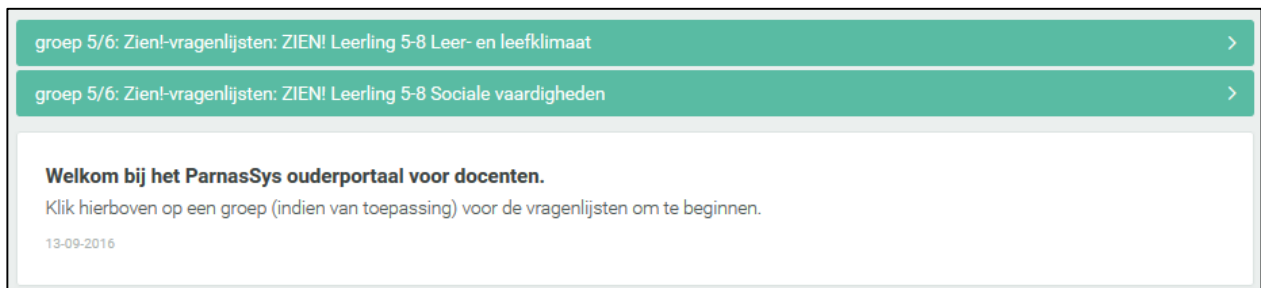
Log in op het portaal: <https://ouders.parnassys.net>. Je kunt hier inloggen met je eigen inloggegevens van ParnasSys.

Je ziet vervolgens de vragenlijst klaarstaan van de groep(en) waarbij jij in ParnasSys ingesteld staat als leerkracht. Achter de groep staat om welke vragenlijst het gaat.

Zie je de vragenlijsten van je groep hier niet staan? Kijk dan bij vraag 4 van hoofdstuk A.6 wat het probleem en de oplossing kan zijn.

1. Klik je groep aan (waar achter staat: ZIEN!-vragenlijsten: ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat) en klik op een foto.

Wanneer een leerling de hele vragenlijst heeft ingevuld, verdwijnt de foto van dit scherm. De groep blijft hier staan vanaf de begindatum en tot de einddatum die je bij stap 7 van hoofdstuk 1 hebt ingesteld. Standaard is dat vier weken.

2. Je krijgt een scherm te zien met een stelling en vier antwoordmogelijkheden. Klik een antwoord aan. De volgende stelling verschijnt automatisch in beeld.
De stellingen worden in willekeurige volgorde aangeboden.

ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat

Deze vragenlijst bestaat uit 32 vragen en is bedoeld voor Annieke Willemse

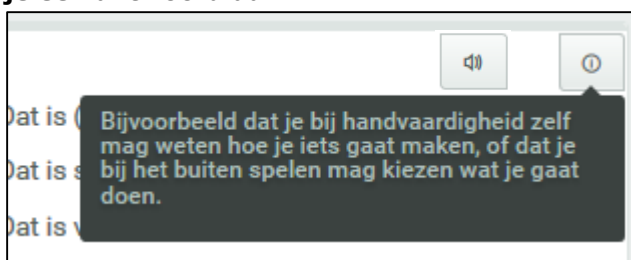
1. Ik krijg werk dat ik graag doe.
- ☐ Dat is (bijna) nooit zo
  - ☐ Dat is soms zo
  - ☐ Dat is vaak zo
  - ☐ Dat is (bijna) altijd zo

Opmerking bij de vragenlijst

3. Bij veel stellingen hoort ook een toelichting, dit is de context of situatie bij de stelling. De situatie is te lezen onder het pictogram in de vorm van het i-tje.

Om de toelichting te kunnen lezen, klik je op dit pictogram aan de rechterkant van het scherm. Klik je opnieuw op het i-tje, dan verdwijnt de toelichting weer.

Na de stelling te hebben gelezen, lees je eerst de situatie onder het i-tje en pas daarna klik je een antwoord aan.

4. Indien gewenst, kun je de stelling en de toelichting laten voorlezen. Klik daarvoor op het 'luidspreker' pictogram aan de rechterkant van het scherm:

Het kan een paar seconden duren voor het geluid wordt afgespeeld. Om het geluid te kunnen afspelen, is het nodig dat er een geluidskaart geïnstalleerd is op de computer.

5. Wanneer de laatste stelling is ingevuld, kom je automatisch op een overzichtspagina.

ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat

Let op! Vergeet niet je antwoorden op te slaan

Hieronder zie je alle gegeven antwoorden. Je kan deze eventueel aanpassen en vervolgens opslaan.

1. Als mijn juf of meester iets uitlegt, let ik op.	Dat is (bijna) altijd zo ✎
2. Als ik met mijn werk bezig ben, houd ik mijn aandacht erbij.	Dat is vaak zo ✎
3. Als ik een opdracht moet doen, werk ik een tijd lang achter elkaar door.	Dat is (bijna) nooit zo ✎
4. Als me iets niet gelijk lukt, blijf ik het proberen.	Dat is (bijna) altijd zo ✎
5. Ik vind dat ik moeilijke dingen goed aanpak.	Dat is (bijna) altijd zo ✎

Zijn alle antwoorden akkoord? **Klik op 'antwoorden opslaan' rechts onderin het scherm.**

Antwoorden opslaan

6. Wil je nog antwoorden wijzigen? Klik dan op een antwoord in het overzicht.

9. Ik vind de lessen van mijn juf of meester leuk en interessant. Dat is vaak zo ✎

Vervolgens kom je dan weer op een pagina met de stelling die je aangeklikt hebt. Je kunt dan het antwoord veranderen en desgewenst via 'Vorige vraag' of 'Volgende vraag' terug naar een andere stelling.

De stellingen staan nu gegroepeerd per categorie, zoals ze ook op het overzicht staan.

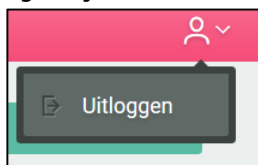
Vorige vraag

Volgende vraag

Naar overzicht

Wanneer je op 'Antwoorden opslaan' hebt geklikt, is de foto van de leerling van het scherm verdwenen. Je kunt het antwoord op een vraag dan alleen nog wijzigen via stap 1-5 van hoofdstuk A.4 van deze handleiding.

7. Ten slotte log je uit via de knop 'Uitloggen', die verschijnt wanneer je rechtsboven in het scherm op het figuurtje klikt.

A.3. De gegevens opvragen

Log in op de reguliere aanmeldpagina: <https://www.parnassys.net>

Je kunt de resultaten zowel per groep als per leerling bekijken.

Groepsprofiel

1. Klik op het tabblad 'Groep'.
2. Kies je groep.
3. Klik op 'Begeleiding' en kies 'Observatielijsten'.
4. Kies de lijst die je wilt bekijken.

Observatielijsten			
Peildatum	Afgenomen door	Vragenlijst	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="button" value="Zoeken"/>
Observatielijsten - 1 t/m 5 (van 5)			
Begindatum	Einddatum	Afgenomen door	Naam
12-09-2016	10-10-2016		ZIEN! Leerling 5-8 Sociale vaardigheden
12-09-2016	10-10-2016		ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat
08-09-2016	(08-09-2016)	Alice Methorst	ZIEN! leerjaar 5-8
26-08-2016	(26-08-2016)	Bert van der Mel	ZIEN! leerjaar 5-8
25-08-2016	(25-08-2016)	Alice Methorst	ZIEN! leerjaar 5-8

5. Je ziet per leerling de scores op de zes categorieën (BT, WB, RL, AN, PB en PG). Ga met de muis op één van de afkortingen staan om te zien om welke categorie het gaat. Bij de leerlingvragenlijst horen, in tegenstelling tot de leerkrachtvragenlijst, geen indicatie-uitspraken.

Categorieën per leerling

Antwoorden per stelling

Weergave

Standaardweergave

Vergelijken met

Kies...

	Graadmeters				Pesten		
Categorieën:	BT	WB	RK	AN	PB	PG	
Uitspraak op groepsniveau:	73%	74%	70%	63%	85%	87%	
Maartje Bakker	0	72	1	82	5	100	
Karel Cornet	100	100	7	8	57	48	
Pieter de Groot	59	56	26	81	57	20	
Pim Jansen	39	56	100	29	100	48	
Klaas Klaassen	100	16	26	69	4	1	
Marius Matze	72	38	4	91	17	100	
Pieter Utrecht	20	31	81	55	100	20	
Annieke Willemsse	34	2	31	39	100	27	

Voor meer informatie over de categorieën verwijzen we je naar de theoretische verantwoording van de leerlingvragenlijsten. Je vindt deze op de website www.zienvooronderwijs.nl of onder de knop 'Informatief' in het systeem van ZIEN!. Voor een toelichting bij dit profiel verwijzen we je naar Toelichting 2 van deze handleiding.

Leerlingprofiel

1. Ga naar de leerling. Dat kan via het tabblad 'Leerling' of door de leerling aan te klikken in het overzicht van de groep.
2. Klik op het tabblad 'Begeleiding' en vervolgens op 'Observatielijsten'.
3. Klik de vragenlijst die je wilt inzien aan.

Karel Cornet (groep 5/6) 02-03-2007 (9 jaar)

[Leerlingkaart](#)
[Personalia](#)
[Onderwijs](#)
[Toetsen](#)
[Begeleiding](#)
[Map](#)
[Zien!](#)

Observatielijsten

Peildatum: 24
 Schooljaar:
 Afgenomen door:
 Vragenlijst: Q
 Individueel:
Zoeken

Observatielijsten - 1 t/m 5 (van 5)

Begindatum	Einddatum	Afgenomen door	Naam	Individueel
12-09-2016	10-10-2016		ZIEN! Leerling 5-8 Sociale vaardigheden	Nee
12-09-2016	10-10-2016		ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat	Nee
08-09-2016	(08-09-2016)	Alice Methorst	ZIEN! leerjaar 5-8	Nee
26-08-2016	(26-08-2016)	Bert van der Mel	ZIEN! leerjaar 5-8	Nee
25-08-2016	(25-08-2016)	Alice Methorst	ZIEN! leerjaar 5-8	Nee

Bekijk je de resultaten van één leerling, dan kun je ook de ingevulde antwoorden per stelling bekijken.

- Ga naar het tabblad 'Stellingen'.

Observatielijst

Begindatum: 12-09-2016
 Einddatum: 10-10-2016
 Afgenomen door:
 Observatielijst: ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat
 Opmerkingen:

[Profiel en indicatie-uitspraken](#)
[Stellingen](#)

Weergave:

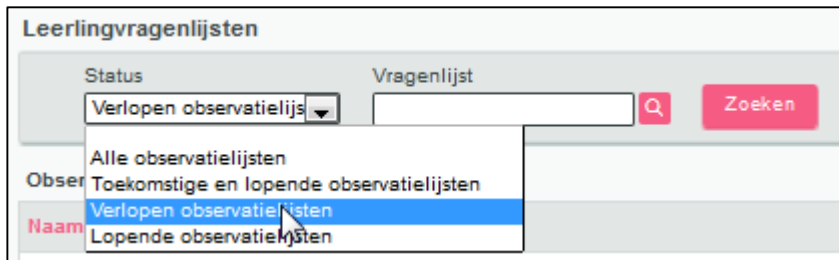
A.4. Wijzigen of verwijderen van lijsten

Start- en einddatum aanpassen

Blijkt achteraf dat de start- of einddatum niet goed is gekozen, dan kun je deze later nog aanpassen. Dit kan ook nog als de einddatum al is verstreken.

1. Ga naar je groep.
2. Klik vervolgens op het tabblad 'Begeleiding' en op 'Observatielijsten'.
3. Klik onderaan op 'leerlingvragenlijst klaarzetten'.
4. Klik de vragenlijst waarvan je de datum wilt wijzigen aan.

Standaard zie je de toekomstige en lopende observatielijsten. Is de einddatum al verstreken, kies dan bij 'Status' voor 'Verlopen observatielijsten'.

5. Je kunt nu de start- en einddatum weer aanpassen.

Roepnaam	Tussenvoegsel	Achternaam
Maartje		Bakker
Pieter	de	Groot

Wijzigen in een ingevulde vragenlijst

Het is mogelijk om te wijzigen in een al ingevulde leerlingvragenlijst. Gebruik deze optie echter alleen wanneer de leerling dat zélf aangeeft. Bijvoorbeeld als uit een leerlinggesprek blijkt dat de leerling een stelling verkeerd begrepen heeft en je hebt gevraagd wat hij, nu hij de stelling wél begrijpt, in zou willen vullen. De leerling blijft altijd eigenaar van wat hij ingevuld heeft!

1. Ga naar je groep.
2. Klik vervolgens op het tabblad 'Begeleiding' en op 'Observatielijsten'.

3. Klik de vragenlijst waarin je iets wilt wijzigen aan.

Observatielijsten

Peildatum Afgenomen door Vragenlijst

Observatielijsten - 1 t/m 5 (van 5)

Begindatum	Einddatum	Afgenomen door	Naam
12-09-2016	10-10-2016		ZIEN! Leerling 5-8 Sociale vaardigheden
12-09-2016	10-10-2016		ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat
08-09-2016	(08-09-2016)	Alice Methorst	ZIEN! leerjaar 5-8
26-08-2016	(26-08-2016)	Bert van der Mel	ZIEN! leerjaar 5-8
25-08-2016	(25-08-2016)	Alice Methorst	ZIEN! leerjaar 5-8

4. Vervolgens klik je op het wijzigen-potloodje achter de leerling waarvoor je iets wilt wijzigen.

Categorieën per leerling **Antwoorden per stelling**

Weergave Vergelijken met

Categorieën:	Graadmeters				Pesten		
	BT	WB	RK	AN	PB	PG	
Uitspraak op groepsniveau:	73%	74%	70%	63%	85%	87%	
Maartje Bakker	0	72	1	82	5	100	
Karel Çornet	100	100	7	8	57	48	
Pieter de Groot	59	56	26	81	57	20	
Pim Jansen	39	56	100	29	100	48	
Klaas Klaassen	100	16	26	69	4	1	

5. De vragenlijst opent dan. Je kunt nu een stelling wijzigen.

Ik vind de lessen van mijn juf of meester leuk en interessant.	☐ Dat is (bijna) nooit zo	☒ Dat is soms zo	☐ Dat is vaak zo	☐ Dat is (bijna) altijd zo
Ik krijg werk dat ik graag doe.	☐ Dat is (bijna) nooit zo	☒ Dat is soms zo	☐ Dat is vaak zo	☐ Dat is (bijna) altijd zo
Ik ben blij met hoe ik mijn werk mag doen.	☐ Dat is (bijna) nooit zo	☒ Dat is soms zo	☐ Dat is vaak zo	☐ Dat is (bijna) altijd zo
Ik doe graag mee met de lessen.	☒ Dat is (bijna) nooit zo	☐ Dat is soms zo	☐ Dat is vaak zo	☐ Dat is (bijna) altijd zo
Ik heb goed contact met mijn juf of meester.	☐ Dat is (bijna) nooit zo	☒ Dat is soms zo	☐ Dat is vaak zo	☐ Dat is (bijna) altijd zo
Mijn juf of meester begrijpt me.	☐ Dat is (bijna) nooit zo	☒ Dat is soms zo	☐ Dat is vaak zo	☐ Dat is (bijna) altijd zo
Ik ben blij dat ik bij mijn juf of meester in de klas zit.	☐ Dat is (bijna) nooit zo	☒ Dat is soms zo	☐ Dat is vaak zo	☐ Dat is (bijna) altijd zo

6. Klik vervolgens op 'opslaan'.

Vragenlijst van een groep verwijderen

1. Ga naar je groep.
2. Klik op het tabblad 'Begeleiding' en vervolgens op 'Observatielijsten'.

3. Klik op de vragenlijst die je wilt verwijderen.

Observatielijsten

Peildatum Afgenomen door Vragenlijst

Observatielijsten - 1 t/m 5 (van 5)

Begindatum	Einddatum	Afgenomen door	Naam
12-09-2016	10-10-2016		ZIEN! Leerling 5-8 Sociale vaardigheden
12-09-2016	10-10-2016		ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat
08-09-2016	(08-09-2016)	Alice Methorst	ZIEN! leerjaar 5-8
26-08-2016	(26-08-2016)	Bert van der Mel	ZIEN! leerjaar 5-8
25-08-2016	(25-08-2016)	Alice Methorst	ZIEN! leerjaar 5-8

4. Klik op de knop 'Wijzigen' achter de resultaten van een willekeurige leerling;

Categorieën per leerling **Antwoorden per stelling**

Weergave: Vergelijken met:

Categorieën:	Graadmeters				Pesten		
	BT	WB	RK	AN	PB	PG	
Uitspraak op groepsniveau:	73%	74%	70%	63%	85%	87%	
Maartje Bakker	0	72	1	82	5	100	
Karel Cornet	100	100	7	8	57	48	
Pieter de Groot	59	56	26	81	57	20	
Pim Jansen	39	56	100	29	100	48	
Klaas Klaassen	100	16	26	69	4	1	

5. Klik op de knop 'verwijderen' onderin het scherm.
Let op! Wanneer je deze bewerking uitvoert, verdwijnen de resultaten van alle leerlingen!

Vragenlijst van een leerling verwijderen

Je kunt de vragenlijst van een leerling verwijderen. Is de vragenlijst echter door de hele groep ingevuld, dan verdwijnt deze leerling uit het groepsprofiel en is deze daar ook niet meer terug te plaatsen.

1. Ga naar de leerling. Dat kan via het tabblad 'Leerling' of door de leerling aan te klikken in het overzicht van de groep.
2. Klik op het tabblad 'Begeleiding' en vervolgens op 'Observatielijsten'.
3. Klik de vragenlijst die je wilt verwijderen aan.

Karel Cornet (groep 5/6) 02-03-2007 (9 jaar)

Leerlingkaart

Observatielijsten

Peildatum Schooljaar Afgenomen door Vragenlijst   Individueel

Observatielijsten - 1 t/m 5 (van 5)

Begindatum	Einddatum	Afgenomen door	Naam	Individueel
12-09-2016	10-10-2016		ZIEN! Leerling 5-8 Sociale vaardigheden	Nee
12-09-2016	10-10-2016		ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat	Nee
08-09-2016	(08-09-2016)	Alice Methorst	ZIEN! leerjaar 5-8	Nee
26-08-2016	(26-08-2016)	Bert van der Mel	ZIEN! leerjaar 5-8	Nee
25-08-2016	(25-08-2016)	Alice Methorst	ZIEN! leerjaar 5-8	Nee

4. Ga naar het tabblad 'Stellingen'.

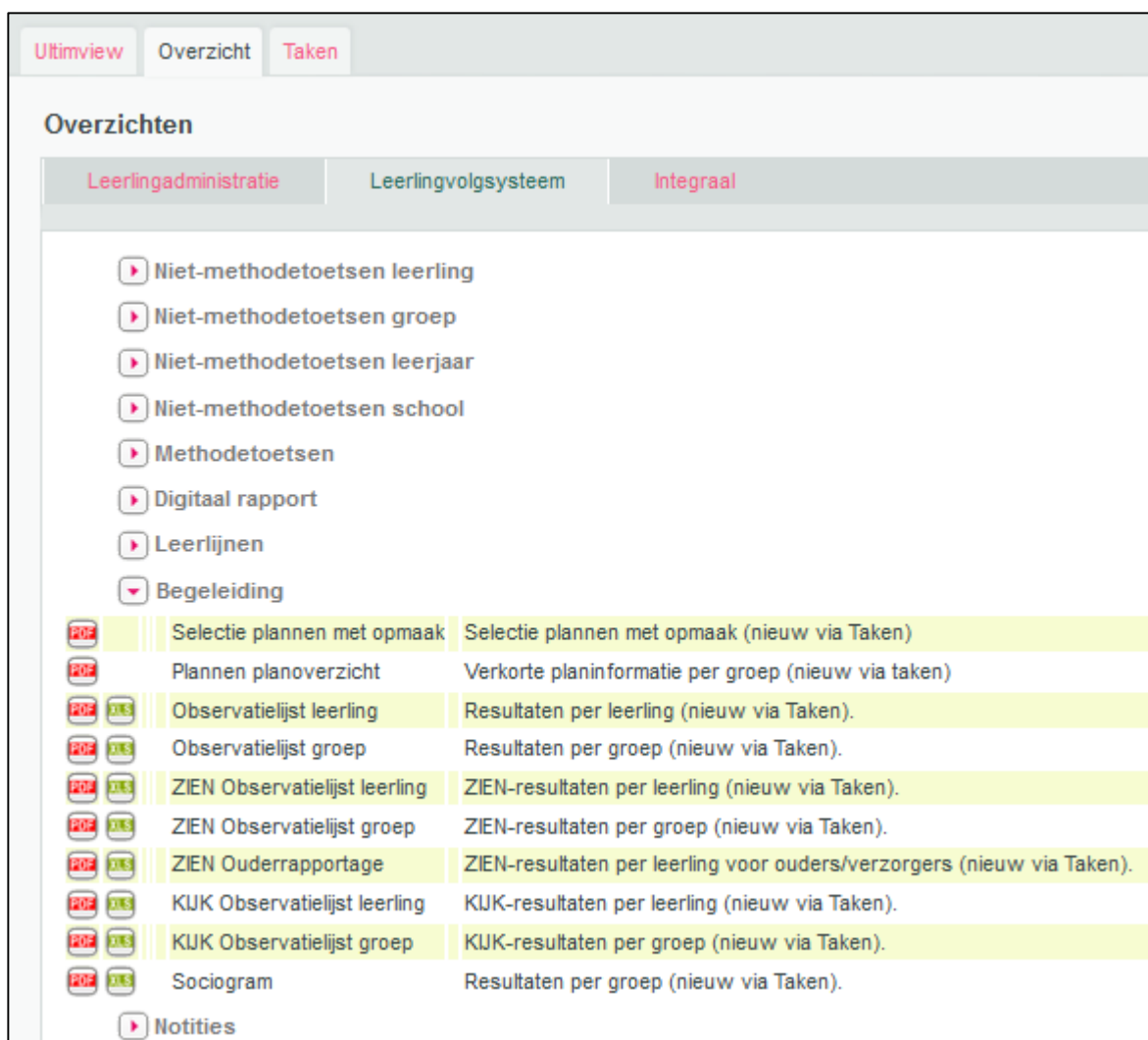
A.5. Overzichten printen

Je kunt verschillende soorten overzichten afdrukken: een overzicht van de resultaten van de ingevulde leerlingvragenlijst op groepsniveau en op leerlingniveau (score per categorie of per stelling).

1. Klik op het tabblad 'Overzichten'.

2. Klik vervolgens op 'Leerlingvolgsysteem' en kies daarna voor 'Begeleiding'. Er verschijnt een lijst met overzichten. Maak een keuze voor 'ZIEN Observatielijst groep' of 'ZIEN Observatielijst leerling'. De overzichten zijn in twee formaten beschikbaar: PDF-formaat of een Excel-bestand. Klik het gewenste formaat aan.

Groepsoverzicht

1. Klik op 'ZIEN Observatielijst groep'. Selecteer de naam van de groep(en). Gebruik eventueel de zoekopties om groep(en) te kunnen selecteren. Klik daarna op 'Volgende';

Selecteer groepen voor overzicht 'ZIEN Observatielijst groep'

Naam Schooljaar Type

Groepen - 1 t/m 20 (van 60) geselecteerd: 1

☐	Groep
☐	1/2 a
☐	1/2 d
☐	1/2 Kikkers
☐	3
☐	3/4
☐	4
☒	5/6
☐	7
☐	7/8
☐	8
☐	abc

Selectie tonen **Volgende**

2. Selecteer achter 'Vragenlijsten ZIEN' vervolgens 'ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat'. Je kunt één of meerdere vragenlijsten selecteren. Aan de datum achter de vragenlijst kun je zien om welke vragenlijst het gaat;

Maak uw selectie voor overzicht 'ZIEN Observatielijst groep'

Vragenlijsten ZIEN

Selecteer variant(en)

Variant(en)

✓ Alles • ✗ Niets

- ☐ 2016 / 2017 - 5/6 - ZIEN! leerjaar 5-8 (25-08-2016)
- ☐ 2016 / 2017 - 5/6 - ZIEN! leerjaar 5-8 (26-08-2016)
- ☐ 2016 / 2017 - 5/6 - ZIEN! leerjaar 5-8 (08-09-2016)
- ☐ 2016 / 2017 - 5/6 - ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat (12-09-2016)
- ☐ 2016 / 2017 - 5/6 - ZIEN! Leerling 5-8 Sociale vaardigheden (12-09-2016)

3. Ten slotte klik je op 'Bevestigen'. Het overzicht wordt dan opgevraagd. Zodra dit is afgerond, kun je het aanklikken onder 'Afgeronde overzichten'. Het overzicht verschijnt dan in het door jouw aangegeven formaat (PDF- of Excel-formaat).

Deze pagina toont de overzichten die u in ParnasSys opvraagt en afgerond of mislukt zijn. Nadat een overzicht is afgerond, kunt u het downloaden in de lijst 'Afgeronde overzichten'. Het opvragen van het overzicht gaat door terwijl u op een andere pagina in ParnasSys werkt. U kunt dus doorwerken of uw computer afsluiten en later terugkeren naar deze pagina om het overzicht te downloaden.

Lopende overzichten - 0 t/m 0 (van 0)

Omschrijving	In wachtrij	Gestart op	Bezig met	Voortgang
Er zijn geen gegevens gevonden				

Afgeronde overzichten - 1 t/m 1 (van 1)

▼ Gestart op	Beschikbaar tot	Omschrijving	Downloaden	Verwijderen
20-07-2016 14:12	27-07-2016 15:12	ZIEN Observatielijst groep	ParnasSys - ZIEN Observatielijst groep - (Alle varianten) (20-07-2016 14:13:10).pdf	

Meer dan Volgen (99MV)

Datum: 14-9-2016

ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat

Groep 5/6
Datum 12-09-2016
Schooljaar 2016 / 2017
Afgenomen door

	BT	WB	RK	AN	PB	PG
Maartje Bakker	0	72	1	82	5	100
Karel Çomet	100	100	7	8	57	48
Pieter de Groot	59	56	26	81	57	20
Pim Jansen	39	56	100	29	100	48
Klaas Klaassen	100	16	26	69	4	1
Marius Matze	72	38	4	91	17	100
Pieter Utrecht	20	31	81	55	100	20
Annieke Willemse	34	2	31	39	100	27
Gemiddelde	73%	74%	70%	63%	85%	87%
Percentiel 75-100	25%	13%	25%	38%	38%	25%
Percentiel 50-74	25%	38%	0%	25%	25%	0%
Percentiel 25-49	25%	25%	38%	25%	0%	38%
Percentiel 0-24	25%	25%	38%	13%	38%	38%
Gem. perc. 0-24	25%				38%	

Categorieën

BT Betrokkenheid
WB Welbevinden
RK Relatie - kinderen
AN Autonomie
PB Pestbeleving
PG Pestgedrag

Leerlingoverzicht

1. Klik op 'ZIEN Observatielijst leerling'. Selecteer de naam van de leerling(en). Gebruik eventueel de selectie-opties. Klik daarna op 'Volgende'.

Selecteer leerlingen voor overzicht 'ZIEN Observatielijst leerling'

Roepnaam Achternaam Leerjaren Groepen

Status Uitgebreid zoeken ☐

Selecteer leerlingen - 1 t/m 20 (van 108) geselecteerd: 0

☐	Nummer	Roepnaam	Voorvoegsel	Achternaam	Status	Groep
☐	2	Judit		Aarnoudse	volgt onderwijs	1/2 Kikkers
☐	85	Simone	van	Achterberg	volgt onderwijs	
☐	63	Tine	van	Achterberg	volgt onderwijs	8
☐	171	Nelianne		Baas	volgt onderwijs	Voorbeeldgroep PaPe
☐	65	Kees		Bakker	volgt onderwijs	

Meer

2. Selecteer achter 'Observatielijst ZIEN' vervolgens 'ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat'.

Maak uw selectie voor overzicht 'ZIEN Observatielijst leerling'

Observatielijst ZIEN

Selecteer variant(en)

Variant(en)

3. Kies bij 'Variant(en)' of je het overzicht per categorie (percentielscores voor elke categorie) of per stelling (ingevulde antwoord per stelling) op wilt vragen. Je kunt ze ook beide tegelijk opvragen.

Maak uw selectie voor overzicht 'ZIEN Observatielijst leerling'

Observatielijst ZIEN

Selecteer variant(en)

Variant(en)

☒ Alles ☒ Niets

☒ Per categorie

☐ Per stelling

☐ Uitleg

4. Ten slotte klik je op 'Bevestigen'. Het overzicht wordt dan opgevraagd. Zodra dit is afgerond, kun je het aanklikken onder 'Afgeronde overzichten' en dan verschijnt het overzicht in het door jouw gewenste formaat (PDF- of Excel-formaat, zie stap 3).

Meer dan Volgen (99MV)		Datum: 14-9-2016	
ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat			
Leerling	Karel Çomet		
Geboortedatum	02-03-2007		
Datum	12-09-2016		
Weergave	Scores 1-4 met totalen (ongekleurd) en percentielscores (gekleurd)		
Categorie	Stelling		
Betrokkenheid	Als mijn juf of meester iets uitlegt, let ik op.	4	
	Als ik met mijn werk bezig ben, houd ik mijn aandacht erbij.	4	
	Als ik een opdracht moet doen, werk ik een tijd lang achter elkaar door.	4	
	Als me iets niet gelijk lukt, blijf ik het proberen.	4	
	Ik vind dat ik moeilijke dingen goed aanpak.	4	
	Mij lukt het om moeilijke dingen goed te doen.	4	
	De dingen die ik doe op school, kan ik ook.	4	
	Ik vind dat ik goed ben in wat ik doe.	4	
		32	100
Welbevinden	Ik vind de lessen van mijn juf of meester leuk en interessant.	4	
	Ik krijg werk dat ik graag doe.	4	
	Ik ben blij met hoe ik mijn werk mag doen.	4	
	Ik doe graag mee met de lessen.	4	
	Ik heb goed contact met mijn juf of meester.	4	
	Mijn juf of meester begrijpt me.	4	
	Ik ben blij dat ik bij mijn juf of meester in de klas zit.	4	
	Ik voel me fijn bij mijn juf of meester.	4	
		32	100
Relatie - kinderen	Ik doe dingen samen met andere kinderen.	2	
	Ik heb vriendjes en vriendinnetjes.	1	
	Ik voel dat andere kinderen mij aardig vinden.	3	
	Ik vind dat ik genoeg vriendjes en vriendinnetjes heb.	3	
		9	7
Autonomie	Ik mag doen wat ik zelf fijn en interessant vind.	3	
	Ik mag de dingen doen zoals ik ze wil doen.	1	
	Ik vind dat ik kan doen wat ik zelf fijn vind.	1	
	Wat ik graag wil, gebeurt ook.	1	
		6	8
Pestbeleving	Andere kinderen doen mij pijn.	3	
	Andere kinderen schelden mij uit.	4	
	Andere kinderen sluiten mij buiten.	4	
	Andere kinderen lachen mij uit.	4	
		15	57
Pestgedrag	Ik doe sommige kinderen pijn.	4	
	Ik scheld sommige kinderen uit.	4	
	Ik sluit sommige kinderen buiten.	4	
	Ik lach sommige kinderen uit.	3	
		15	48
Legenda kleuren	Legenda Pestbeleving en -gedrag	Legenda overig	
Hoog	1=dit is (bijna) altijd zo	4=dit is (bijna) altijd zo	
Bovengemiddeld	2=dit is vaak zo	3=dit is vaak zo	
Benedengemiddeld	3=dit is soms zo	2=dit is soms zo	
Laag	4=dit is (bijna) nooit zo	1=dit is (bijna) nooit zo	
PamasSys - ZIEN Observatielijst leerling (P1.4)		Pagina: 1	

ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat

Leerling

Karel Çornet

Geboortedatum

02-03-2007

12-09-2016

BT	WB	RK	AN	PB	PG
100	100	7	8	57	48

Categorieën

BT Betrokkenheid

WB Welbevinden

RK Relatie - kinderen

AN Autonomie

PB Pestbeleving

PG Pestgedrag

Legenda

Hoog

Bovengemiddeld

Benedengemiddeld

Laag

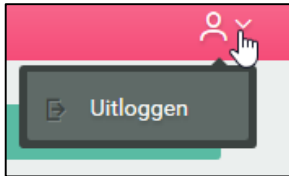
A.6. Veelgestelde vragen

Bij het invullen van de vragenlijst kun je tegen enkele problemen aanlopen. In deze paragraaf beschrijven wij de belangrijkste vragen en eventuele oplossingen.

1. Ik heb de website weggeklikt. Als ik nu opnieuw naar de website ga, hoef ik niet in te loggen. Dat is onveilig.

Probleem: Wanneer je de webbrowser hebt gesloten door op het kruisje rechts bovenaan te klikken, ben je daarmee nog niet uitgelogd. Wanneer derden op de betreffende website terecht komen, kunnen zij alle vertrouwelijke gegevens inzien.

Oplossing: Wanneer je de website wilt verlaten, doe je dat altijd via de knop 'uitloggen'.

2. Ik krijg een foutmelding bij het klaarzetten van een vragenlijst.

Probleem: Wanneer ik een vragenlijst wil klaarzetten, krijg ik de melding dat dit niet meer mogelijk is. Wat betekent dit?

Oplossing: Mogelijk probeer je een nieuwe vragenlijst klaar te zetten, terwijl er voor deze groep in dit tijdsbestek al een zelfde vragenlijst klaarstaat. Dat is niet mogelijk. Leerlingen kunnen in één periode slechts één vragenlijst invullen. Wanneer de einddatum van de oude vragenlijst verstreken is, kun je weer een nieuwe vragenlijst klaarzetten.

3. De knop 'leerlingvragenlijst klaarzetten' verschijnt niet

Probleem: Ik volg de stappen van de handleiding, maar ik zie de knop 'leerlingvragenlijst klaarzetten' niet.

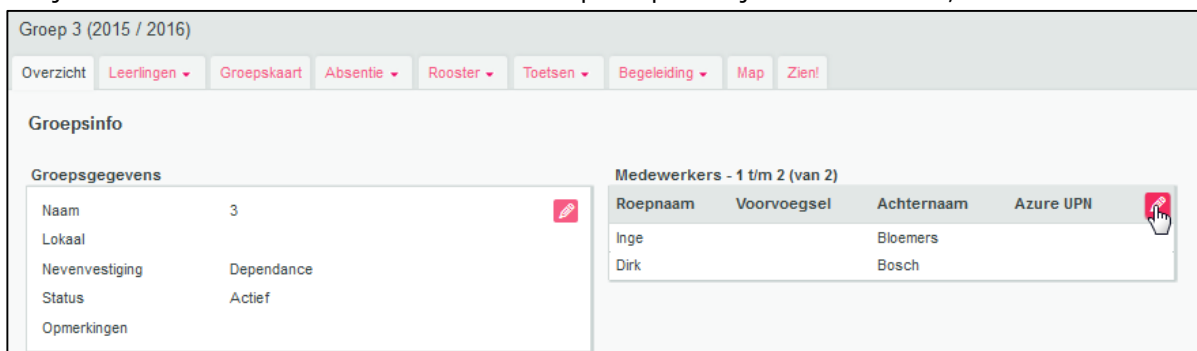
Oplossing: Voor de ZIEN! leerlingvragenlijst Leerjaar 5-8 is een aparte licentie nodig. Verschijnt de knop 'leerlingvragenlijst klaarzetten' niet, dan heb je nog geen licentie. Meer informatie over het aanvragen van de licentie vind je op www.parnassys.nl.

4. Ik heb een vragenlijst klaargezet voor een groep, maar ik zie deze niet als ik inlog op het ouderportaal.

Dit kan twee verschillende oorzaken hebben:

Oplossing: In ParnasSys sta je niet ingesteld als leerkracht van deze groep. Stel dat alsnog in (kan alleen met een inlog als applicatiebeheerder). Dat doe je als volgt:

1. Ga naar de groep;
2. Sta je niet in het vak 'Medewerkers'? Klik dan op het potloodje achter dat vak;

3. Klik onderaan op 'medewerkers toevoegen';
4. Zet een vinkje voor jouw account en klik op 'opslaan'.

Oplossing: De begindatum van de vragenlijst is ingesteld in de toekomst of de einddatum is verstreken. Wil je de vragenlijst op dit moment kunnen invullen? Pas dan de begin- of einddatum aan. Hoe je dat doet, lees je hoofdstuk A.4.

B – Instructiekaart voor leerkrachten

Wanneer leerlingen zelf een vragenlijst invullen is een goede sfeer en zijn jouw instructies belangrijk. Voor de beleving van de leerling bij het invullen van de lijst is het van belang dat hij zich vrij voelt om in te vullen wat hij bedenkt of beleeft. Je kunt ervoor zorgen dat de leerlingvragenlijst goed en serieus wordt ingevuld en dat je zo min mogelijk vragen krijgt van de leerlingen tijdens het invullen. Daar wil deze instructie bij helpen.

Om de leerlingen instructie te geven, kun je gebruik maken van de PowerPoint bij deze instructie, die bijvoorbeeld op het digibord getoond kan worden. Deze PowerPoint kun je downloaden van www.zienvooronderwijs.nl of via 'Informatief' op het startscherm van ZIEN! in ParnasSys. Eventueel kun je dia's verwijderen, als ze niet van toepassing zijn voor je leerlingen.

De nummering van de instructie hieronder komt overeen met de dianummering. De schuingedrukte tekst in de instructie kun je gebruiken om aan de leerlingen te vertellen.

Vooraf

2. Waarom zo'n vragenlijst?

Leg goed aan de leerlingen uit waarom ze deze vragenlijst invullen en wat de bedoeling is. Dat is erg belangrijk om ervoor te zorgen dat de leerling zich veilig voelt en de vragenlijst eerlijk invult.

Wees transparant over jouw bedoeling met de vragenlijst. De lijst is ontworpen om gestandaardiseerd leerlingen te bevragen over hun beleving. Hierdoor is het mogelijk om het perspectief van de leerling te plaatsen naast de observatie van de leerkracht (ZIEN! observatielijst). Hierdoor is het mogelijk om af te stemmen op hun behoeften, wat nodig is om te leren en het fijn te hebben op school.

Wanneer het je bedoeling is de uitslag met hen te bespreken, kun je dat aangeven. Ze weten dan dat je er op terug komt.

Wanneer de school er voor kiest om ook met ouders de uitslag te bespreken, adviseren we om (oudere) kinderen hierover te informeren.

Voorkom dat je het invullen zo beïnvloedt dat leerlingen sociaal wenselijke antwoorden geven. Maak het niet spannend door het te gewichtig te maken.

Ik ben heel benieuwd hoe jullie over jezelf denken. Daar is deze vragenlijst voor. Het gaat dus over jezelf, er is daarom geen goed of fout antwoord. Je vult in wat jij denkt, voelt of doet. Daarom is het belangrijk dat je de vragenlijst eerlijk invult, ook als je denkt dat het niet zo'n leuk antwoord is. Alle antwoorden zijn goed, als het maar is wat jij denkt, voelt of doet. Je krijgt er ook geen cijfer voor. De antwoorden ga ik gebruiken om je beter te kunnen begrijpen en om je te kunnen helpen als dat nodig is.

3. De situatie

Leg uit dat de vragen gaan over de situatie op school. Bespreek met de leerlingen de situatie waarover de stellingen gaan. Gebruik hiervoor een voorbeeldstelling: 'Andere kinderen lachen mij uit'.

Als je de stellingen in gaat vullen, denk je na of dit voor jou zo is. Het kan gaan over dingen die in onze groep gebeuren, maar ook dingen op het plein, bijvoorbeeld met kinderen van andere groepen. Als je op het plein soms uitgelachen worden door andere kinderen, telt dat ook mee. Als je thuis vaak uitgelachen wordt door een buurmeisje, telt dat niet mee.

4. De antwoordmogelijkheden

Bespreek met de leerlingen het verschil tussen de vier antwoordmogelijkheden.

Gebruik hiervoor een voorbeeldstelling: 'Ik ben blij dat ik op deze school zit'

- **(bijna) nooit:** Ook als het bijna nooit zo is, kruis je dit hokje aan. Dan vind je het dus maar heel heel soms leuk om op deze school te zitten.
- **soms:** Dit hokje kruis je aan als het soms wel zo is, maar vaak niet. Als je het veel dagen of bij veel dingen niet leuk vindt om op deze school te zitten, maar bij sommige dingen of op sommige dagen wel, dan kies je dit hokje.

- **(bijna) altijd:** Bij twee antwoordmogelijkheden staat bijna tussen haakjes: (bijna). Je kunt dan lezen: altijd. Ook als het bijna altijd zo is, kruis je dit hokje aan. Dus als je heel vaak blij bent dat je op deze school zit, maar heel heel soms de school niet leuk vindt, dan kies je toch dit antwoord.
- **vaak:** Dit hokje kruis je aan als het vaak wel zo is, maar soms ook niet. Vaak vind je het leuk om op deze school te zitten, maar sommige dagen of bij sommige dingen vind je het niet leuk.

5. Voor welke juf of meester?

Er zijn vragen over de juf of de meester. Je wil hun mening weten. Wanneer je samen voor de groep staat (gelijktijdig of op andere momenten) moet je een keuze maken. Wil je kunnen herleiden over wie ze een mening geven? Geef aan dat de leerlingen aan een specifieke leerkracht moeten denken.

Sommige vragen gaan over de juf of meester. Dan moet je kiezen. We spreken af dat we bij die vragen allemaal denken aan hoe het bij juf/meester ... is. Ook bij andere vragen denk je misschien dat het antwoord anders is bij de andere juf/meester. Bijvoorbeeld dat je bij juf ... veel meer oplet bij de uitleg. Dan denk je ook steeds aan hoe het bij juf/meester ... is.

6. Hoe werkt het?

Laat vervolgens zien hoe het invullen werkt (zie deel A.2 van de handleiding). Werk je niet met het digibord, dan kun je dit laten zien aan de hand van de instructiekaart van de leerlingen (zie deel C van de handleiding). *Als je achter de computer gaat zitten, klik je op het vakje met je eigen naam* (evt. ook nog eerst de goede groep, als je dat nog niet voor ze hebt gedaan). *Je ziet dan meteen de eerste vraag.*

7. Stelling voorlezen.

Je leest de stelling heel rustig voor jezelf. Je kunt de stelling ook voor laten lezen, als je op het luidsprekertje klikt. (Dit kan alleen als de leerlingen gebruik kunnen maken van het geluid. Vullen meerdere leerlingen tegelijkertijd de vragenlijst is, dan is het aan te raden om gebruik te maken van koptelefoons, zodat de leerlingen elkaar niet storen).

8. Extra uitleg of toelichting

Staat er een hokje met een i rechts in de hoek? Klik daar dan op. Dan kun je de uitleg bij de vraag lezen. Lees deze goed. Deze uitleg wordt ook voorgelezen, als je op het luidsprekertje klikt.

Bij de vragen hoort soms een toelichting. Die zijn belangrijk om te horen of te lezen. Wijs leerlingen er op dat ze de vraag **én de toelichting** goed lezen.

We kiezen een voorbeeld uit de categorie Autonomie. De stellingen rondom autonomiebeleving vinden de leerlingen regelmatig lastig. Leg deze extra uit door te wijzen op de toelichting.

Het gaat over de stelling en de toelichting:

21. Ik mag doen wat ik zelf fijn en interessant vind.

Bijvoorbeeld dat je bij handvaardigheid zelf mag weten hoe je iets gaat maken, of dat je bij het buiten spelen mag kiezen wat je gaat doen.

Met de stellingen over autonomie vragen we naar de ervaring van de leerling om zelf te kunnen/mogen kiezen, te organiseren en activiteiten uit te voeren (binnen de ruimte die je als leerkracht geeft). We bevragen het omdat het een psychologische basisbehoefte is van de leerling.

Er zijn op school natuurlijk dingen die moeten, leuk of niet. Sommige vragen gaan over of je op school mag doen wat je zelf leuk, fijn, interessant of belangrijk vindt. Bijvoorbeeld: "Ik mag doen wat ik zelf fijn en interessant vind". Bij dit soort vragen kun je denken aan:

- *Bijvoorbeeld handvaardigheid of buiten spelen. Dat je bijvoorbeeld zelf mag kiezen wat je doet, of waarover je gaat werken of met wie.*
- *Bijvoorbeeld rekenen of taal. Dat je bijvoorbeeld zelf mag kiezen hoe je het doet of wanneer je iets doet.*

Bij dit soort vragen denk je na of dat bij jou gebeurt (bijna altijd, vaak, soms, bijna nooit).

Let er op dat je niet gaat invullen welke dingen in jouw klas allemaal voorbeelden zijn, houd het algemeen!

9. Een opmerking schrijven

Onderaan de vragenlijst zie je een opmerkingenveld. Daar kun je iets in schrijven over de vragenlijst. Wil je iets schrijven over een vraag? Schrijf dan eerst de hele vraag over, zodat ik later kan zien over welke vraag je iets hebt geschreven.

10. Kies een antwoord

Denk even na of deze vraag klopt voor jou. Weet je het? Klik dan het antwoord aan dat voor jou klopt. Je gaat dan vanzelf naar de volgende vraag. Heb je per ongeluk een fout antwoord aangeklikt? Dan kun je op de knop 'vorige vraag' klikken. Je kunt dan nog een ander antwoord kiezen.

11. Klaar?

Ben je helemaal klaar? Dan zie je dit scherm. Je kunt nog even nakijken of je antwoorden kloppen. Wil je een antwoord veranderen? Dan klik je op dat antwoord. Heb je het antwoord veranderd, dan klik je weer op 'Naar overzicht'.

12. Opslaan

Daarna ga je helemaal naar onderen en klik je op 'antwoorden opslaan'. Je mag dan... (de juf/meester roepen dat je klaar bent/stil terug naar de klas gaan/ netjes je armen over elkaar doen en wachten tot iedereen klaar is, enz.). Zorg dat dit duidelijk is voor de leerling, zodat het rustig blijft als je de hele groep tegelijk de vragenlijst in laat vullen en sommige leerlingen nog niet klaar zijn.

13. Hulp nodig.

Heb je een vraag? Kijk dan eerst op de instructiekaart of je het antwoord zelf kunt vinden. Weet je het nog niet, vraag het dan aan de juf/meester.

Mogelijk stelt een leerling je een vraag tijdens het invullen van de vragenlijst.

- Als deze vraag gaat over hoe iets werkt in het digitale programma van de vragenlijst, kun je de leerling wijzen op de instructiekaart.
- Als de vraag van de leerling gaat over de inhoud van de stelling of toelichting (onder het pictogram van het i-tje), dan kun je proberen de onbekende woorden of zinnen kort uit te leggen.
- Pas op dat je de leerling niet per ongeluk dwingt tot een antwoord. De leerling moet zelf het antwoord kiezen dat het beste bij hem past. Geef als een leerling de stelling niet begrijpt dus nooit voorbeelden van het gedrag van de leerling zelf om de stelling toe te lichten.

Na

Wanneer alle leerlingen de leerlingvragenlijst hebben ingevuld, kun je ervoor kiezen om in een kringgesprek het invullen te evalueren. De opmerkingen van leerlingen helpen jou om (het gebruik van) de leerlingvragenlijst te verbeteren.

C – Instructiekaart voor leerlingen

Hoe vul je de vragenlijst in?

Beste leerling,

Jouw meester of juf wil jou op de computer een aantal vragen laten beantwoorden. Hieronder kun je zien hoe dat moet. Succes!

Vragenlijst

KLIK OP EEN FOTO OM TE BEGINNEN

 Dianne Vogel	 Elmer
 Marijn Klaassen	 Myrthe den Hoed
 Sjoerd Golverdingen	 Thijs de Jong

Kies jouw groep en klik op je eigen foto.

Lees de stelling goed door.
Als je op de luidspreker rechts in de hoek klikt, wordt de stelling voorgelezen.

6. Ik vind dat ik kan doen wat ik zelf fijn vind.

☐ Dat is (bijna) nooit zo

☐ Dat is soms zo

☐ Dat is vaak zo

☐ Dat is (bijna) altijd zo

Speaker icon:

Staat er een *i* rechts in de hoek?
Klik er op om te lezen wat er staat. Klik je nog een keer, dan gaat de tekst weer weg.

...en wat ik zelf fijn vind.

- ☐ Dat is (bijna) nooit zo
- ☐ Dat is soms zo
- ☐ Dat is vaak zo
- ☐ Dat is (bijna) altijd zo

Bijvoorbeeld dat je bij handvaardigheid zelf mag weten hoe je iets gaat maken, of dat je bij het buiten spelen mag kiezen wat je gaat doen.

Kies dan het antwoord dat het beste bij je past.
De volgende vraag verschijnt vanzelf.

...en wat ik zelf fijn vind.

- ☐ Dat is (bijna) nooit zo
- ☐ Dat is soms zo
- ☐ Dat is vaak zo
- ☐ Dat is (bijna) altijd zo

Opmerking bij de vragenlijst

ZIEN! Leerlingvragenlijst

Let op! Vergeet niet je antwoorden op te slaan

Hieronder zie je alle gegeven antwoorden. Je kan deze eventueel aanpassen en vervolgens opslaan.

Wanneer je de laatste vraag hebt beantwoord, zie je al je antwoorden op een rij. Kijk of alles klopt.

1. Als mijn juf of meester iets uitlegt, let ik op.	Dat is soms zo 🖱
2. Als ik met mijn werk bezig ben, houd ik mijn aandacht erbij.	Dat is nooit zo 🖱
3. Als ik een opdracht moet doen, werk ik een tijd lang achter elkaar door.	Dat is altijd zo 🖱

Klik onderaan de pagina op de knop 'antwoorden opslaan'.

Roep daarna je meester of juf.

30. Ik scheld sommige kinderen uit.

Dat is (bijna) nooit zo 🖱

31. Ik sluit sommige kinderen buiten.

Dat is vaak zo 🖱

Dat is (bijna) altijd zo 🖱

32. Ik lach sommige kinderen uit.

Dat is vaak zo 🖱

Antwoorden opslaan

Toelichting 1: Hoe lees je de uitslag?

Categorieën

Op het overzicht staat een uitslag per categorie. Voor het juiste begrip van de categorieën en de samenhang tussen de begrippen verwijzen we naar de theoretische verantwoording. Hier staan alleen de definities op een rij.

De categorieën die behoren bij het **leer- en leefklimaat**:

- **Welbevinden** is het zich goed voelen in de klas zowel op relationeel gebied bij de leerkracht als op schools gebied.
- **Betrokkenheid** is een houding of toestand die verbondenheid uitdrukt met een activiteit of taak waarmee het kind bezig is.
- **Relatie met andere kinderen** is het ervaren van een positieve relatie met andere kinderen.
- **Autonomie** is het ervaren van de mogelijkheid om ervaringen en gedrag zelf te organiseren en om activiteiten uit te voeren in overeenstemming met het eigen zelfbesef.
- **Pestbeleving** is het gevoel van een kind dat er sprake is van een stelselmatig fysieke, verbale en/of relationele agressieve benadering door andere kinderen, waarbij het slachtoffer het gevoel heeft dat hij niet tegen de dader(s) op kan.
- **Pestgedrag** is pro-actieve agressie van een of meer (mentaal of fysiek) sterker(e) kind(eren) jegens een (mentaal of fysiek) zwakker kind, waarbij er sprake is van herhaling over tijd.

Kanttekening

Het is belangrijk dat voorafgaand aan het afnemen van de vragenlijst de leerkracht instructie geeft. Daarmee willen we *voorkomen* dat het resultaat wordt beïnvloed door een onjuiste afname, onbegrip over de stellingen, toelichten, score-opties en dat het sociaal wenselijk wordt ingevuld. Lees voor de juiste afname de instructiekaart voor de leerkracht.

Scores

Per stelling gaf de leerling bij het invullen een score op een vierpuntsschaal.

Schaal:	Score:
Dat is (bijna) nooit zo	1
Dat is soms zo	2
Dit is vaak zo	3
Dat is (bijna) altijd zo	4

Bij de categorieën Pestbeleving en Pestgedrag is de schaal precies omgekeerd. Immers, daar is ook het antwoord 'Dat is (bijna) nooit zo' het meest wenselijke antwoord:

Schaal:	Score:
Dat is (bijna) nooit zo	4
Dat is soms zo	3
Dit is vaak zo	2
Dat is (bijna) altijd zo	1

De zogenoemde ruwe scores (de som van de afzonderlijke stellingen) van een categorie worden vergeleken met normen. De normen zijn gebaseerd op een onderzoeksgroep van leerlingen. Voor nadere toelichting over de normering verwijzen we naar de theoretische verantwoording.

Percentielen

Het resultaat wordt weergegeven in percentielen. De percentielen en de kleuren drukken uit hoe het resultaat van een leerling zich verhoudt tot de normgroep. De verschillende kleuren geven de indeling in kwartielen aan:

1. **rood** is een percentiel van 0 t/m 24 (de leerling behoort tot de 25% laagst scorende leerlingen op deze categorie)
2. **oranje** is een percentiel van 25 t/m 49 (de leerling behoort tot de 25% net onder het landelijk gemiddelde scorende leerlingen op deze categorie)
3. **groen** is een percentiel van 50 t/m 74 (de leerling behoort tot de 25% net boven het landelijk gemiddelde scorende leerlingen op deze categorie)
4. **blauw** is een percentiel van 75 t/m 100 (de leerling behoort tot de 25% hoogst scorende leerlingen op deze categorie)

Met het gebruik van de kleuren wordt geen waardeoordeel uitgedrukt.

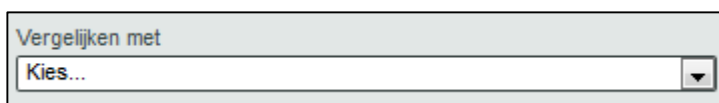
Het werken met percentielen bevordert het inzicht in ontwikkeling van een leerling. In de normtabellen van de verantwoording bij de leerlingvragenlijst ZIEN! (beschikbaar via www.zienvooronderwijs.nl) is exact terug te vinden welke totaalscore per categorie behoort bij welke kleur en percentielen.

Toelichting 2: Vergelijken van vragenlijsten

Je kunt de resultaten van verschillende vragenlijsten naast elkaar plaatsen bij de analyse van de gegevens. Zo kun je de resultaten van beide leerlingvragenlijsten naast elkaar plaatsen, of de leerlingvragenlijst vergelijken met de resultaten van de vragenlijst die je zelf als leerkracht over jouw leerlingen hebt ingevuld. Dat helpt je bij het interpreteren van de scores.

Ga naar de vragenlijst door achtereenvolgens de groep > tabblad 'Begeleiding' > 'Observatielijsten' aan te klikken. Klik hier op de betreffende vragenlijst.

1. Klik op het pijltje onder 'Vergelijken met'.

2. Kies de vragenlijst van ZIEN! die je ernaast wil zetten.

In het uitrolmenu zijn alle ZIEN!-vragenlijsten te zien die dit cursusjaar zijn ingevuld.

Categorieën per leerling		Antwoorden per stelling									
Weergave		Vergelijken met									
Standaardweergave		(19-09-2016 t/m 17-10-2016) ZIEN! Leerling 5-8 Sociale vaardigheden									
Categorieën:		Graadmeters						Peaten			
		BT	WB	RK	AN	PB	PG				
Uitspraak op groepsniveau:		72%	73%	70%	63%	85%	87%				
								Sociale vaardigheden			
								RG		RN	
								72%		72%	
Maartje Bakker		0	72	1	82	5	100		96		7
Karel Cornet		100	100	7	8	57	48		38		69
Pieter de Groot		59	56	26	81	57	20		60		89
Pim Jansen		39	56	100	29	100	48		4		58
Klaas Klaassen		100	16	26	69	4	1		28		89
Marius Matze		72	38	4	91	17	100		55		38
Pieter Utrecht		20	31	81	55	100	20		21		18
Annieke Willemse		34	2	31	39	100	27		54		50

In het vergelijkend overzicht dat je te zien krijgt, worden indicatie-uitspraken (bij de leerkrachtvragenlijst) niet weergegeven in verband met de breedte van het scherm. Wanneer een leerling (nog) niet voor beide vragenlijsten scores heeft, verschijnt er een grijze regel.

Hoe je deze weergaves kunt gebruiken bij de interpretatie van de uitslagen, lees je in toelichting 3.

Toelichting 3: Hoe testuitslagen te lezen?

Bij de toelichtingen hoe testuitslagen gelezen kunnen worden, worden zowel voorbeelden getoond van ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat, als van ZIEN! Leerling 5-8 Sociale vaardigheden. Dit omdat we aanraden de resultaten van beide vragenlijsten én van de leerkrachtvragenlijst, in relatie tot elkaar te interpreteren.

Voorbeeld (1) van een leerlingprofiel van ZIEN! Leerling 5-8 Leer- en leefklimaat

We bekijken de uitslagen van de vragenlijst die door Maartje is ingevuld. Links zijn de graadmeters weergegeven en rechts de gegevens over Pesten. Maartje ervaart betrokkenheid. Dat geeft een hoge score (kleurt blauw) weer. Haar welbevinden scoort laag. Welbevinden is onderdeel van de graadmeters (procesvariabelen). Een lage beleving zet het leren en ontwikkelen onder druk. Het is goed mogelijk dit nader te onderzoeken door de lijst open te klikken (via het potloodje) om te bezien welk aspect van welbevinden dat betreft. Ervaart ze problemen op het gebied van de relatie met de leerkracht? Gaat ze in het geheel niet graag naar school? De relatie met andere kinderen is net benedengemiddeld, evenals de pestbeleving. Is er onlangs iets gebeurd op dit gebied? Een leerlinggesprek kan soms duidelijkheid geven.

De legenda legt uit hoe we de scores lezen, zie toelichting 1.

Weergave		Vergelijken met				
Standaardweergave		Kies...				
		Graadmeters				Pesten
Categorieën:		BT	WB	RK	AN	PB PG
Uitspraak op groepsniveau:		81%	78%	84%	78%	97% 100%
Maartje Bakker		78	18	46	69	46 100
Karel Cornet		72	83	59	96	100 100

Voorbeeld (2) van een leerlingprofiel van ZIEN! Leerling 5-8 Sociale vaardigheden

Nogmaals bekijken we de gegevens van Maartje. Ze vulde de vragenlijst in en op de ruimtenemende vaardigheden (RN) beleeft ze zichzelf als iemand die ruimtenemend handelt. Er is geen groot verschil met ruimtegevend gedrag, dat rond het gemiddelde is. Mogelijk herkent de leerkracht dit patroon wanneer hij Maartje observeert. Vergelijken we dit met de gegevens van Karel, dan zien we bij hem juist een groot verschil in de score ruimtenemend gedrag en ruimtegevend gedrag. Er is sprake van een onbalans. Ruimtenemend handelen is handig gedrag in verschillende situaties. Karel vindt dat hij dat niet doet.

Weergave		Vergelijken met	
Standaardweergave		Kies...	
Sociale vaardigheden			
Categorieën:	RG	RN	
Uitspraak op groepsniveau:	83%	68%	
Maartje Bakker	49	72	
Karel Cornet	91	14	

Voorbeeld (3) van een vergelijking tussen de twee leerlingvragenlijsten

Wanneer we de gegevens van de twee leerlinglijsten van Karel naast elkaar plaatsen, kunnen we een mogelijk verband zien tussen de resultaten op de graadmeters en de sociale vaardigheden. Hoe je resultaten naast elkaar plaatst, lees je in toelichting 2. De graadmeters zijn bovengemiddeld en hoog, de resultaten die gaan over Pesten zijn gunstig. Karel combineert dat met weinig ruimtenemend gedrag en veel ruimtegevend gedrag. De onbalans tussen die twee, dat hij zich wat terugtrekt en stilhoudt in de sociale interactie, levert in ieder geval geen laag Welbevinden op.

Weergave	Vergelijken met									
Standaardweergave	(29-09-2016 t/m 27-10-2016) ZIEN! Leerling 5-8 Sociale vaardigheden									
	Graadmeters					Pesten				
Categorieën:	BT	WB	RK	AN	PB	PG				
Uitspraak op groepsniveau:	81%	78%	84%	78%	97%	100%				
Maartje Bakker	78	18	46	69	46	100				
Karel Çornet	72	83	59	96	100	100				

Voorbeeld (4) van een vergelijking tussen een leerlingvragenlijst en de leerkrachtvragenlijst

Het is op het scherm ook mogelijk gegevens uit de leerlingvragenlijst te vergelijken met de uitslag van de leerkrachtobservatie. We kijken naar een voorbeeld, Karel. We bevroegen Karel op zijn sociale vaardigheden, dat geeft inzicht in hoe hij dat beleeft. Observatie is een andere kijk op de zaak. We observeren gedrag. De vergelijking levert aanvullende informatie op. Verschillen zijn interessant. We zetten de schermweergave op Ruimtenemend – Ruimtegevend.

Weergave	Vergelijken met									
Ruimtenemend - Ruimtegevend	(29-09-2016 t/m 27-10-2016) ZIEN! Leerling 5-8 Sociale vaardigheden									
	Graadmeters				Ruimtenemend				Ruimtegevend	
Categorieën:	BT	WB	SI	SA	SF	IB	IL			
Uitspraak op groepsniveau:	88%	72%	78%	81%	78%	81%	91%			
Maartje Bakker	100	56	100	64	24	11	76			
Karel Çornet	48	8	8	42	72	100	71			

De lage (rode) score op de leerlingvragenlijst op Ruimtenemend gedrag, vergelijken we met de observatie van de leerkracht op twee ZIEN!-dimensies. Sociaal initiatief en Sociale autonomie zijn beiden benedengemiddeld, met name het initiatief, het aangaan van contacten, is laag. De beleving van de leerling en zijn score komt overeen met het beeld van de scores van de leerkracht.

Dit kind zal eerder ruimtegeven dan ruimtenemen. Pedagogisch gezien gunnen we deze leerling de vaardigheid om in sociale contacten ook zichzelf te laten zien, contacten aan te gaan. Betrekken we de observatie van het Welbevinden daarbij, dan kunnen we stellen dat er een zorgbehoefte is.

Wanneer we ruimtegevend gedrag vergelijken met ruimtenemend gedrag dan zien we een onbalans. Ruimtegevend gedrag scoort hoog op de leerlingvragenlijst en bovengemiddeld en hoog op de leerkrachtobservatielijst (Sociale flexibiliteit, Impulsbeheersing en Inlevingsvermogen).

Dit vergelijken we met de lage(re) scores op ruimtenemend gedrag, die rood en oranje kleuren. Volgens de observatie reguleert de leerling vaak zijn impulsen, toont beheerst gedrag, ook in situaties waarin dit lastiger is (100 is de maximale score). De lage score op het tonen van initiatief staat daar tegenover. Het omgaan met zijn impulsen is in onbalans. Dat zou minder zijn op Sociale autonomie in relatie tot Sociale flexibiliteit.

Je kunt diepgaander vergelijken op de stellingen en de deelaspecten van gedrag door twee overzichten te printen en naast elkaar te leggen. Hoe je dat doet, lees je in hoofdstuk A.5.